

Låt oss skapa en pulka

En någorlunda händig friluftare kan tillverka sin pulka själv. Till slöjd-lärare får ni här Gösta Frohm och J. David Sandström.

Längd och bredd avpassas efter egna mått. Bredden brukar normalt hålla sig kring 42 centimeter, längden 195 centimeter eller några centimeter längre än du själv är.

Virke till sidostyckena, som inte ska slitas på, ska vara lätt, fiberrakt och sprickfritt och helst också kvistfritt. Granvirke är bra men också furu går an, det vill säga om nu inte kraven på lätthet är extrema.

Sidostyckena tillverkas alltså av granbräda eller annat virke enligt ovan. Brädan måste vara minst 10 centimeter bred för att medge tillräcklig upphöjning i pulkans framdel. Färdighyvlad ska brädans tjocklek vara 15 mm. Upphöjningen, alltså brättets höjd över golvplan, ska när pulkan är färdig bli cirka 18 centimeter. I pulkans bakände bör detta mått vara cirka 3 centimeter. Sidostyckets höjd i dess raka del bör bli 5 centimeter. Se fig.

Tvärstycket i framdelen kan be-

stå av formlimmad plywood eller ett tillbockat rör — lättmetall — 12 mm i diameter. Bak- och framstycken limmas och skruvas fast. Se fig.

Botten, alltså ytor som slits mot snö bör helst bestå av vattenfast limmad björkplywood av 5—6 mm tjocklek eller av yta i annat hårt träslag. Om plywood används ska den vara limmad med fenolharts-lim, så kallad båtplywood. Härdad masonit lämpar sig också. Genom att koka skivorna i vatten kan de böjas. De spikas fast i sidostyckena med galvaniserad spik. Släta ytan på masoniten utåt förstås.

Det föremål ni nu ser liknar väl mest ett baktråg men med lite omsorg växer snart en vacker pulka fram med välformade fram- och bakstycken och liknande.

Glidlistor, som ej skyddas av metallskena måste bestå av hårt träslag, som hickory, bok eller björk. Glidlistor, som ska förses med metallskena, bör vara lätta och kan lämpligen tillverkas av granvirke. Tre av listerna, de två yttre och den mittersta med måtten 10 mm tjocka och 15 mm breda bör vara skodda. De två återstående oskodda 5 mm

tjocka och 25 mm breda. Alla lister lika långa som pulkan. Se fig.

Till glidskenor passar tröskelmäs-sing. Rostande järn mindre lämpligt. Om aluminium används bör man välja en hård och spänstig legering. Mjukare legeringar går i vissa fören tungt och deformeras lätt.

Listerna kan böjas utan att brista, om man låter den del som ska formas stå i hett vatten cirka 10 minuter. Ytterlisterna tillsammans med metallskenan skruvas fast i sidostyckena med mässingsskruv. De övriga fästs i botten med koppar- eller aluminiumnit, 3 mm och försedda med huvud för försänkning. Nitbrickor av koppar med cirka 9 mm ytterdiameter behövs också. Avstånd mellan nitarna 15—20 centimeter. Med denna nitning är det svåraste undanstökat. Be en kamrat göra mot-håll med yxan, så blir svaret bättre.

Duken bör vara en kraftig, vatten-tät smärting eller väl impregnerad tåltduk. Sidhöjd cirka 60 centimeter. Kort- och långsidor sys ihop för att inte väta och snö ska tränga in. Bäst är att sy till gaveldukar med invik-ningsläppar. I dukhalvornas överkanter sys fällar, så att käppar av rotting, björk eller annat segt träslag kan träs igenom. Pulkaduken spikas fast med spikrand av läder i för-sänkning på sidostyckets utsida. Se fig.

När pulkan packats, läggs käppar-na samman och vrids in i duken, och fästs med remmar från bak- och framstycke. Två packremmar tvärs över pulkan behövs också. Alla rem-mar bör vara så kallade råhudsrem-mar (syremmar).

Ett blixtlås cirka 40 centimeter på lämplig plats i duksidan gör packning tillgänglig utan att man ska behöva bryta käpplåset.

Dragskalmarna görs helst av rot-ting, 22—24 mm i diameter och 2 meter långa. Bör fernissas mot väta och det måste då och då upprepas, för om fukt tränger in i rottingen får denna är basad och böjd defor-meras skalmen. I brist på rotting kan stålrör, en, hickory eller ask an-vändas. Se fig.

Skalmens ena ända ska fästas i pulkan. (Observera att teckningen inte visar den här beskrivna drag-skalmen eller pulkans utformning för att passa denna skalm.) Det kan ske på många sätt. Så här till exem-pel: cirka 5 centimeter från skalm-ändan sätter man fast en ögla av 15 mm syrem på vardera sidan. Se fig. Använd 3 mm nit eller mässings-skruv med mutter. Genom dessa öglor träs skridskoremmar, som sedan går in genom hål i pulkasidorna. Draghålen förses med beslag. På in-sidan spänns remmen runt en deci-meterlång, kraftig pinne. Studera även andra fästnanordningar.

Dragbågen i skalmens framdel fästs genom cirka 25 centimeter långt mellanstycke av trä samt järn-gängad skruv, cirka 5 mm. Rotting mot rotting ger nämligen ingen an-liggningsyta, det är därför detta mellanstycke måste till. För fästande av karbinhakar kan läderrem an-vändas. Sköt hakarna med rostskyd-dande medel. Se fig.

Den finaste sovsäcken

Elsie Hultén i Svenska Fjällklubben hjälper hågade att sy sovsäcken själ-va. En prima sovsäck, menar hon, blir inte billig ens om man syr den själv. Den som nöjer sig med en billig säck kan köpa en med vadd för ungefär 30 kronor eller en med elaston för cirka 40 kronor. Men båda är av bomullstyg och blir snart utnötta. Tyvärr gäller det också dun-

säckar i prisläge kring 100 kronor. De är dessutom fyllda med hönsdun.

I de här beskrivna säckarna kos-tar materialet 130—160 kronor, be-roende på storleken. Men de tål myc-ken nötning och många kemptvättar.

Hur länge håller en sådan säck? "Ingen vet ännu, hur gammal den kan bli."

Sovsäckssovaren kan vända sig på två helt olika sätt: i säcken eller med säcken. Själv är jag med-vän-dare. Prova ut vilken typ du tillhör! Sov i säck minst två nätter i svalt rum. Den som har blixtlåset i ryg-gen när han vaknar är en i-vändare, den som tycker om att dra in huvu-det i ena "axelrummet" sannolikt en med-vändare.

Färdigsydd sovsäckar är nämli-gen avsedda för orörliga ryggsovare och passar lika bra — eller lika illa — för båda kategorierna. Det är bara i-vändaren som drar nytta av den lilla fastsydda kudden, med-vändaren hittar den aldrig.

Säckarna sys efter helt olika mön-ster. (Se teckningarna.) I-vändarens säck är mycket bredare och har blixtlås på sidan, med-vändaren vill ha en smalare säck med blixtlås fram.

Den som vill få en tydligare upp-fattning om utseendet på den färdiga säcken bör rita av, klippa ut och vika ihop diagrammet. Måtten fram-går av teckningarna.

En smal i-vändare kan kanske nöja sig med en sovsäcksbredd på 85—90 centimeter. Längden på den del hu-vudet vilar på bör vara minst 230 centimeter och den del han har över sig är satt till 170 centimeter. Man kan sy en extra fotplatta. Den kan göras av de avskurna kilarna och spar mycket tyg.

Med-vändarens säck är mer "skräddarsydd". En färdig säck bör

